

NACRX001VBRX
prvotní identifikátor

Dne: 30.06.2015 Naše značka: NA- 2258-4/05- 2015 Vyřizuje/tel.: Vojáček / 974 847 346

Vaše značka:

ZPRÁVA ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

MÍSTO: Duisburg, BRD

ÚČEL CESTY: účast na workshopu – nestor Praktikertag, certifikace digitálních archivů

ÚČASTNÍCI CESTY: PhDr. Ing. Milan Vojáček, Ph.D.

ZPRÁVU PODÁVÁ: PhDr. Ing. Milan Vojáček, Ph.D.

NAVŠTÍVENÉ INSTITUCE: Landesarchiv Nordrhein-Westfalen

TRVÁNÍ CESTY: 23. 6. – 25. 6. 2015

DATUM VYHOTOVENÍ: 30. 6. 2015

SCHVALUJE: PhDr. Eva Drašarová, CSc., ředitelka Národního archivu

podepsáno elektronicky

TEXT ZPRÁVY ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

ČÁST VŠEOBECNÁ:

Pobyt proběhl dle plánu, žádné komplikace se nevyskytly.

ČÁST ODBORNÁ:

Letošní nestor Praktikertag byl výjimečně dvoudenní. Armin Straube představil aktuální aktivity sdružení nestor dle jednotlivých pracovních skupin. Nestor pracuje v tříletých programových cyklech, nyní probíhá cyklus 2015–2017.

První den byl věnován teoretickým aspektům certifikace dlouhodobých úložišť digitálních dokumentů dle metodiky nestor-Siegel (dále NS). Podstatné byly konkrétní zkušenosti a příklady z praxe několika institucí ke konkrétním certifikačním kritériím (archivů, knihoven i vědeckých institucí). Natascha Schumann podala stručný přehled principů certifikace dle metodiky NS, jež vychází z DIN 31644. Karlheinz Schmitt prezentoval praktické zkušenosti Německé národní knihovny s pilotní certifikací dle metodiky NS v roce 2011 a především s právě probíhající certifikací, na kterou se knihovna připravovala od jara 2014.

Následovalo krátké představení sponzorů a jejich aktivit – AREDO (projekt Německé národní knihovny), PDF Association, EMC², SVA GmbH, Startext.

Odpolední část byla věnována stručnému výkladu jednotlivých posuzovaných kritérií (celkem 34) dle metodiky NS. Dále byly prezentovány zkušenosti jednotlivých institucí, které se na certifikaci připravují, a velmi zajímavá byla diskuse. Moderoval Ch. Keitel.

Závěr:

Sebeevaluaci dle metodiky NS provedlo šest institucí, jedna (Německá národní knihovna) prochází certifikačním procesem, čtyři instituce dokončují sebeevaluaci a budou žádat o certifikaci dle NS. Pro všechny byl podstatný moment revize stávajících řešení digitální archivace, revize dokumentace a vyhotovení další potřebné dokumentace.

Facit pro NA:

NA může metodiku NS využít k sebeevaluaci. Certifikace nepřichází do úvahy s ohledem na to, že veškerá dokumentace musí být certifikační pracovní skupině předložena v německém nebo anglickém jazyce.

Kritéria metodiky NS a z nich plynoucí požadavky na dokumentaci by mohly být využity při přípravě stanovení metodiky či pro kontrolu při žádosti archivů o akreditaci digitálního archivu.

V souvislosti s tím autoři textu „Erläuterungen zum Nestor-Siegel für vertrauenswürdige digitale Langzeitarchive“ Dr. Christian Keitel a Dr. Astrid Schoger, souhlasili s eventuální možností pořídit a používat překlad tohoto textu v Národním archivu.

Druhý den proběhlo několik tematických bloků. Armin Straube představil sebeevaluační metodiku Data Seal of Approval (DSA) www.datasealofapproval.org/en/, která je užívána především v knihovnickém prostředí. Je orientována na uživatele digitálních repozitářů. Na výše uvedeném webu je k dispozici evaluační nástroj i výsledky evaluací jednotlivých institucí. *(Tato metodika byla přeložena do českého jazyka <http://dsa.cuni.cz/DSA-2.html?look=new>).*

Sabine Krug, ukázala principy a realitu dlouhodobého uchování digitalizátů v Drážďanech – projekt knihoven – SLUB, <http://www.slub-dresden.de/ueberuns/slubarchiv/>. SLUB převzal nekomerční vývoj open source digitalizačního workflow Goobi <http://www.goobi.org>, které zajišťuje nejen digitalizaci materiálu, ale i jeho popis metadaty a též prezentaci dat. Tento SW je dostupný celé knihovnické komunitě. Dále ukázala konkrétní úskalí napojení tohoto systému na jejich LTP systém Rosetta.

Stefan Wolf představil projekt B-W knihoven a archivů *Baden-Württembergisches Online-Archiv*, jehož výsledkem je on-line archiv elektronických publikací, <http://www.boa-bw.de>.

Hans-Joachim Hübner, představil projekt PREFORMA, <http://www.preforma-project.eu/index.html> a podrobně se věnoval přípravě open source nástroje pro validaci PDF/A, veraPDF, <https://github.com/verapdf>. 30. 10. 2015 release candidate PDF/A-1b, prototyp PDF/A1a, 2, 3. Koncem roku 2016 bude ukončen vývoj a v roce 2017 proběhne testování. Kdokoli se může ještě v této fázi přidat k vývoji či k vytváření testovacího korpusu.

Astrid Schoger, představila projekt EMiL, který se zabývá emulací. Tento postup je vhodný pro multimediální objekty, jež byly publikovány na CD, DVD a Blu-ray nosičích. Je nutné vytvořit vlastní archiv SW. Prioritou jsou technická metadata HW a SW pro prostředí. Nejasná je otázka licencí SW. Příklad využití výsledků projektu v prostředí BSB (Bayrische Staatsbibliothek): EMiL to Rosetta x Rosetta to EMiL, pro futuro nasazení u projektových partnerů a další vývoj pro webové stránky, komplikované objekty etc.

Tobias Steinke, podal stručný přehled problematiky archivace webu jako mezinárodního úkolu, jež koordinuje IIPC (od 2003) – nyní 50 organizací, které se 1x ročně setkávají, rozvoj nástrojů: Heritrix, Open Wayback, <http://www.netpreserve.org>, součástí také český webarchiv z NK (od 2007): <http://webarchiv.cz/cs>. Z průkopníků byly připomenuty mezinárodně pracující projekty: od 1996 Internet Archive (archive.org) a PANDORA (Austrálie). Nordic Web Archive 2000–2002 – společný projekt severních států – vznik národních webarchivů – National-Top-Level-Domain, UK Web Archive (od 2003). Byl prezentován standard pro archivaci webu WARC (2009) ISO-Standard pro Webarchiv-container. Také framework pro webarchivy: timetravel.mementoweb.org.

Závěr:

Byly navázány nové a prohloubeny dosavadní kontakty s odborníky na dlouhodobou archivaci v německém prostředí. V rámci příspěvků, diskusí a neformálních debat byla získána řada zkušeností, jež lze s určitou modifikací využít pro české prostředí.